

Младеновачки Глас

2 4 0 6 2 2 5 1

цена 40 динара

БРОЈ 567

16. мај 2025.

информације и огласи

Спјална рубрика: Правна помоћ

Имаш право!

сјрана 2

Обележен 9. мај, Дан победe над фашизмом

Положени венци на бисте народних хероја

У Марковцу отворен терен за мале спортове

сјрана 3

Прича о нама и нашим наравима

Изваћене бетонске коцке из шахте код Црквенца

сјрана 4

Савећи пољопривредницима

Резидба винове лозе на зелено

сјрана 5

Кажем ја себи...

Сад се види, сад се зна...

сјрана 6

Важно је сејити се

Моба у дигиталном добу - апликација за оживљавање заједништва

сјрана 9

ЕУ даје до 50.000 евра за ИТ пројекат

Не треба вам фирма, само добра идеја

сјрана 10

Родитељи, поведите децу на Космај

GREBENČIĆI

- Оријентација
- Вештачка стена
- Zip-line
- Планинарење

KOSMAJ

17. MAJ, 09:00

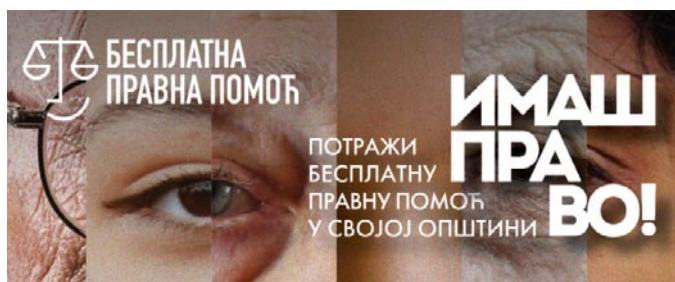

Младеновачке спортске весћи
ОФК Младеновац поражен од Умке и умањео шансе за пласман у виши ранг

Шумадији бод у Лисовићу, Кршљани поражени од Авале 1939

Омладинац на корак до првог места и Београдске лиге

сјране 7 и 8

Овај текст биће на овој страни у сваком броју „Младеновачког ГЛАСА“

Вебсајт www.imaspravo.rs је део заједничких напора Министарства правде, Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, уз подршку пројекта „Јачање владавине права у Србији“, који заједнички финансирају ЕУ и немачко Савезно министарство за економски развој и сарадњу (BMZ), а који спроводи Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, да о бесплатној правној помоћи будете информисани и да користите право на бесплатну правну помоћ у складу са Законом о бесплатној правној помоћи.

Ко има право на бесплатну правну помоћ?

Право на бесплатну правну помоћ имају они грађани и грађанке који према свом имовинском стању не могу да приуште правну помоћ. Ово су пре свега корисници новчане социјалне помоћи и корисници права на дечији додатак.

- детету о чијем се праву, обавези или интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом, другим државним органом односно органом јавне власти;
- лицу према коме се извршава мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи или заштитна мера обавезног психијатријског лечења;
- лицу према коме се води поступак делимичног или потпуног лишења или враћања пословне способности;
- лицу које остварује правну заштиту од насиља у породици;
- лицу које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима;
- лицу које тражи азил у Републици Србији;
- избеглици, лицу под супсидијарном заштитом или интерно расељеном лицу;
- особи са инвалидитетом;
- детету које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите;
- деци и младима којима је престала услуга социјалног смештаја до навршене 26. године живота;
- одраслим и старим лицима која су без сопственог пристанка смештена у установу социјалне заштите;
- лицу које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак;
- лицу које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.

У Младеновцу Служба правне помоћи налази се у Услужном центру, одговорно лице Оливера Стојковић.

Алкохолизам у српској и југословенској штампи прве половине 20. века - од извештавања о последицама, до едукације

Шта мислите, која је пошаст из шипла карата болести зависности била најојговорнија за раст криминала, насиља и друштвене маргинализације? Ако читате шипаму прве половине 20. века одговор је јасан - алкохолизам.

Медији су одиграли значајну улогу у обликовању јавног мњења, од повезивања алкохолизма са криминалом до покушаја његовог сузбијања кроз едукацију. Да ли је штампа заиста била оружје у борби против ове болести? Како су се приступи овој теми мењали кроз различите историјске периоде? Српска штампа почетком 20. века, за време Краљевине Србије, посматрала је проблем алкохолизма не само као појединачну слабост, већ као озбиљан друштвени проблем са негативним последицама по здравље заједнице. Медији су служили као снажно средство информисања и едукације, али и као активни инструмент у борби против ове болести. Лист „Полицијски гласник“ значајно се истицао у истраживању теме алкохолизма, и то кроз спону алкохолизма са криминалом, представљајући га као један од главних узрока злочина. Они су одговоре на своја питања успостављали уз помоћ анализа научника и лекара. Њихов најбитнији закључак за криминалистички аспект је одсуство психичке радње услед пребрзе физичке реакције особе под дејством алкохола.

Међутим, како су писали, алкохол не може бити узрок свих врста злочина: „Злочини дела из користољубља, као што су: крађа, утаја, превара, претпостављају мотив извесне материјалне користи, а за њихово извршење потребна је потпуна присебност и извесно размишљање о начину извршења, а код дела, за која је потребан неки насилнички акт, као код телесних повреда, убистава итд. не само да није потребан ни један од мало час поменутих момената, већ на против та се дела по правилу врше без размишљања, а мотив им је реакција на извесно надражење“, писао је у јануару 1900. године „Полицијски гласник“ у 4. броју.

Да би и статистички потврдили везу алкохола и криминала у свом шестом издању, 13. фебруара 1900. године, упоредили су број кривичних дела учињених на дане када се алкохол конзумира мање и оне када се користи више. У то време дани за опијање били су дан када се добија зарада и онај следећи. Раднички свет је своју зараду добијао углавном суботом увече а често, како се може сазнати из штампе, нису могли ни да сачекају недељу за чашицу. Истраживање доктора Коблинског показало је да се заиста највећи број телесних повреда и убистава дешавало ових дана, са недељом на првом месту. Међутим, на лествици је и понедељак био на високом месту, што је указало на оно што данас зовемо мамурлук, поред припитости која остаје и следећи дан, човек је додатно тог дана раздражљив и нерасположен. Након детаљне анализе алкохолизма штампа је почела да истражује и начине сузбијања ове болести.

„Полицијски гласник“ је представио предлог мера за регулисање конзумације алкохола: сузбијање речи алкохол и његове употребе са лица земље кроз васпитање, оснивање друштва против употребе алкохола, високо опорезивање јакоч алкохола попут ракије и вина а мањи порез за пиво, ограничавање радног времена радњи са алкохолом и оснивање азила за алкохоличаре и њихово лечење. Закључци новинара били су базирани на анализама стручњака - медицинских експерата и социолога.

Професор др Аугуст Форел упозоравао је да алкохол делује на мозак и у најмањим дозама, нарушавајући способност говора, равнотеже и расуђивања. Новинари као седма сила заједно за стручњацима у овој области успели су да заједно успоставе почетак борбе против алкохолизма у Краљевини Србији. Први српски неуропсихијатар др Јован Данић, др Милош Ђ. Поповић и др М. Миљковић основали су „Друштво за сузбијање алкохолних пића“ 1901. Године. Покрет је наишао на одобравање од стране др Форела и организације „Добрих храмовника“ или „Гуд-templерски ред“ (eng. Order of Good Templars), која је настала 1851. године са главним циљем промовисања штетности алкохола и потпуне апстиненције од алкохола. Захваљујући њиховој материјалној помоћи штампан је низ преведених књига и брошура, али и оригиналних српских књига попут „Алкохолизам и лудило“ од др Јована Данића и „О алкохолизму у Србији“ од др Милоша Ђ. Поповића.

(наставка у следећем броју)

Извор: УНС

Обележен 9. мај, Дан њобеле

Положени венци на бисте народних хероја

Српски народ је у Другом светском рату био на страни победника, а његов допринос устанку 1941. затим борби против окупатора и коначном ослобођењу Југославије 1945. био је пресудан. Пропорционално смо дали већи допринос победи над фашизмом него све западне земље. На Дан победе, када обележавамо осамдесет година од победе над фашизмом, стојимо пред бистама хероја НОБ-а Божидарком Киком Дамњановић и Милосавом Влајићем који нас вечно подсећају на историјско наслеђе које нас обавезује да се сећамо, али и да разумемо, 9. мај Дан победе.

- Девети мај, Дан победе, није само датум у календару - то је симбол отпора, страдања и части, али и подсетник на цену слободе и на одговорност коју имамо према прошлости и будућности. Осамдесет година после слома нацистичке Немачке и њених савезника, сведоци смо да наша знања о Другом светском рату и значају антифашизма постепено нестају и намећу се подаци који не одговарају истини. Нестале су многе генерације сведока које су запамтиле ова велика страдања, рекао је, поред осталог, Никола Костадиновић, председник УБНОР-а поздрављајући присутне.

Венце и цвеће су положили представници Градске општине Младеновац, општинског УБНОР-а, СПС-а и грађани. Процењује се да су Срби чинили више од половине свих жртава у Југославији, а у неким областима и највећи број страдалих. Не треба крити да је у Другом светском рату постојао и унутрашњи сукоб међу Србима на идеолошкој основи. Ипак, ослободилачки мотиви и борба за слободу били су јачи од свих подела, а српски антифашизам је био дубоко укореван у сећању на вишевековну борбу за опстанак и достојанство.

Ж. М.

У Марковцу отворен терен за мале спортове

Младеновац је добио нов мултифункционални терен за мале спортове у Месној заједници Марковац, у непосредној близини објекта основне школе. Површина терена је 800 метара квадратних, а објекат поседује и трибине за гледалиште и професионалну расвету. Овај модеран терен намењен је спортовима у којима је основни реквизит лопта, као што су кошарка, одбојка, рукомет и мали фудбал, а осим спортских моћи ће да се организују и разни културни и други догађаји.

Почело грађанско сређивање драпшинског стадиона

Активисти локалног удружења „Договор за Младеновац“ започели су уређење некадашњег предивног спортског здања у Драпшину, а све у организацији Александра Аце Маринковића, координатора и шефа тима за спорт овог удружења, добро познатог тренера доказаног и у земљи и у иностранству. Добре ствари очигледно морамо да правимо и покренемо сами - јер то од надлежних не можемо да очекујемо! Завршен је први део сређивања терена у месној заједници Драпшин - кошење и вађење корења, сређивање и фарбање кућица и клупа за играче и службена лица, сређивање прилаза самом „стадиону“ који је некада био понос Младеновачана, а данас ругло на уласку у град. Није неопходно много средстава да се остатак потребне инфраструктуре доведе у употребљиво стање. ЈКП Младеновац мора да преузме посао потпуно уклањања џунгле која се створила на некадашњим трибинама, које такође могу да се употребе. Простор око улаза на трибине и (некадашње тениске и кошаркашке терене је обрастао у високу траву и коров за чије уклањање је потребна такође механизација ЈКП Младеновац, коју они поседују. Наредне недеље ћемо наставити радове, а приоритет ће бити да се свлачионице доведу у стање елементарне пристојности (или да макар буду чисте и да постоје стакла и врата како не би могао да улази ко и кад год жели). На овом терену тренира стотине деце у бројним школама фудбала, утакмице играју локални клубови, а представља и извор дивних сећања за све љубитеље љубала, некадашње фудбалере и спортске раднике у Младеновцу. Заслужује да заличи на нешто (добро)! Како каже Александар Маринковић, координатор нашег тима за спорт - нека ово буде почетак другачије праксе и модела понашања. Акцију настављамо следећег викенда, позивамо све ентузијасте и донаторе да нам се прикључе - јер ДОГОВОР КУЉУ ГРАДИ!

Удружење грађана „Договор за Младеновац“

**СА
ПРЕДСЕДНИКОМ
НА КАФИ**

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
МЛАДЕНОВАЦ,
БОГДАН ВУКСАНОВИЋ,
ПОЗИВА ВАС ДА ИЗНЕСЕТЕ
СВОЈЕ ПРЕДЛОГЕ И
ИНИЦИЈАТИВЕ КАКО
БИСМО ЗАЈЕДНО ГРАДИЛИ
НАШ МЛАДЕНОВАЦ

**СВАКОГ ПЕТКА
09:00-12:00**

Младеновац

ЗАКАЗИВАЊЕ ПРИЈЕМА
011/7241-650

ГРАДСКА ОПШТИНА МЛАДЕНОВАЦ
ЈАНКА КАТИЋА 6

Сајам спорта у Младеновцу

Традиционална манифестација „Сајам спорта“ биће организована 20. маја у Спортском центру „Љубомир Ивановић - Геца“ са почетком у 10:00 сати, а заинтересовани клубови до тог дана учешће могу пријавити Спортском савезу Младеновца.

Планирана сатница манифестације:

09.20 - Окупљање спортских клубова

09.40 - Долазак деце учесника на Сајам

10:00 - Свечано отварање Сајма спорта

10:10 - Такмичење „Буди олимпијац“

11:00 - 13:00 - Представљање клубова

12.30 - Проглашење најуспешнијих тимова програма „Буди олимпијац“

Ову спортску манифестацију организују Градска општина Младеновац, Спортски савез Младеновц

Извађене бетонске коцке из шахте код Црквенца

Захваљујући колеги Драгану Николићу, у могућности смо да вам покажемо количину и величину камених коцки које су извађене из канализационе шахте код Спомен чесме Црквенац.

Камене коцке извадили су и шахт довели у исправно стање радници ЈКП Младеновац. Остаје питање оме је пало на памет да коцке баци у шахт, знајући да ће тиме изазвати запушење и изливање канализационе воде. И то баш на једном од најзначајних места у Младеновцу, код Спомен чесме Црквенац која је подигнута и освећена новембра 1915. године у знак захвалности мисији шкотских жена, на челу са др Елси Инглис.

Остаје и оправдана сумња да је то учињено намерно, по оној нашој, лошој, народној изреци „Да комшији цркне крава“. Овог пута могло би да се каже: Да радницима комуналног направимо велики и нимало пријатан посао. Чудан смо народ постали. Не ваља нам работа.

М. Г.

Усијешан насипуј карате клуба „Селтерс“

Златне медаља за Ању и Николину

Средином маја Карате клуб „Селтерс“ наступио је на отвореном такмичењу „Пљевља Опен 2025“ и постигао значајне резултате имајући у виду број пријављених екипа: 691 наступ, 433 такмичара, 48 тимова, 21 екипних наступа, 8 држава.

У категорији јуниорке - 48 килограма Ања Стевановић је освојила знатну медаљу као и Николина Стојковић у категорији јуниорке, али до + 66 килограма. Елена Стевановић / сениорке опен / освојила је сребрну медаљу, док су се Софија Барие / мл.пионирке У9 -35кг / , Матео Трифуновић / пионири -30кг / , Ања Павловић / наде -39кг / и Мила Јовановић / кадеткиње -61кг / окитили бронзаном медаљом. Наступили су и Магдалена Пејчић / јуниорке -59кг, Данило Јовановић / наде У12 -47кг и Нина Николић / пионирке -30кг.

Одлични наступи веома добри мечеви, јака конкуренција јаке категорије. Наступили смо у оквиру тима Београдског Карате Савеза (БКС) и наступом допринели свеукупном пласману нашег гранског матичног савеза. „Пљевља Опен 2025“ била је добра провера за предстојећи Национални Куп за старије који се одржава у Беочину

Карате Клуб Селтерс

Луткарски фестивал у Аранђеловцу

Ученици одељења 2/3 Основне школе Коста Ђукић, издвојено одељење у Међулужју, наступали су на VI луткарском фестивалу који је одржан у Центру за културу у Аранђеловцу. У такмичарском делу фестивала изведено је осам представа, а наши ученици су извели „Шума живот значи“ Тодета Николетић. Креативна изведба луткарске представе наших ученика освојила је награде за: најбољу интерпретацију и најбољу сценографију.

Сви учесници фестивала и представници својих школа добили су дипломе. Пре такмичарског дела програма, ученици су имали занимљиве драмске радионице. Велику помоћ и подршку у припреми представе и самом одласку на фестивал пружили су и родитељи ученика. Захвалност упућујемо у Милијани Марићевић, идејном творци и организатору фестивала, а честитамо и одељењу 2/3 и њиховој учитељици Александри Гојковић.

Изашла књига „Лајковачком пругом“

У Аранђеловцу је прововисана књига „Лајковачком пругом“ коју је приредио Душан Анић, рођени (1946) Младеновачанин који је до 1974. године живео и радио у Младеновцу.

Анић је на врло занимљив начин, поткрепљен оригиналним подацима, сачинио штиво које је драгоцен документ о томе како је грађена пруга уског колосека Младеновац - Аранђеловац - Лајковац која је пуштена у саобраћај 10. новембра 1904. године.

Савејћ пољопривредницима

Резидба винове лозе на зелено

Циљ зелене резидбе винове лозе је да се коригује зимска резидба, а њом се регулише пораст, развој и родност. Може бити: лачење, прекраћивање ластара, закидање заперака, прекраћивање и проређивање гроздова и проређивање бобица. **Лачење ластара:** Лачењем се одстрањују сувишни ластари на чокоту, који избијају из подлоге, дебела, кракова, родних чворова, као и дупли, неродни ластари из основних зимских окаца. Време лачења закинутих ластара обавља се у време када они достигну дужину 20 до 30 цм. Уколико постоји опасност од појаве пролећних мразева, лачење радити када прође та опасност. Лачење ластара код различитих узгојних облика зависи од начина резидбе и узгојног облика чокота. Код окаца из којих је избило више ластара треба оставити само најродније.

Изданци из подлоге и из главе чокота морају се уклањати, заједно са јаловацима. Лачење непотребних ластара изводи се ручно, а ако су већ очврсли, здрвенили маказама или ножем. Приликом лачења остављају се они који су потребни да се замени стабло, кракови или родни чворови чокота. **Прекраћивање ластара:** Прекраћивање ластара представља закидање родних ластара и заламање свих ластара на чокоту. Закидање родних ластара, оних који ће се у наредној вегетацији резидбом уклонити, обавља се пре цветања, обично на 12 до 15 листова изнад највише цвасти. Прекраћује се врх ластара само код оних родних ластара који ће се резидбом на зрело уклонити. Овом мером се поспешује оплодња и повећава принос. Заламање свих

ластара на чокоту обавља се после завршеног цветања. Време извођења је обично када ластари прерасту наслоне и почињу падати наниже. Раније заламање поспешује развој заперака, а касније утиче нежељено на родност наредне године, али је квалитет грозђа и вина бољи. **Прекраћивање заперака:** Може се изводити у више наврата, а прво се обавља након прецветавања, то је најчешће 6 до 8 дана након завршеног цветања, односно оплођења. Остала закидања зависе од избијања заперака. Последње прекраћивање заперака биће 5 до 6 дана пред шарак грозђа. Корист од заперака је у њиховој улози везано за исхрану, али они се не смеју оставити да непрекидно расту, јер би то прешло у штетност. Заперков ластар не одстрањује се из основе, већ кад достигне дужину 5 до 6 листова, закида се на 3 до 4 листа. Закинути заперци повољно утичу на повећање броја цвасти, крупноћу грозђа и бобица, као и на квалитет вина.

Дијл. инж. пољ. Љиљана Гвоздић, ПССС Београд

У српском селу дневно направи 1.500 метли:

Европљани данас не могу без њих

Квалитетна сиркова метла је производ који не губи вредност, сматра Карл Гашпаровски, један од бројних произвођача из Селенче, која се сматра центром метларске производње у Србији. Његови производи су привукли пажњу на недавно одржаном Мостарском сајму привреде.

„У питању је 100% домаћи производ. Сировину, сирак, набављамо од пољопривредника са севера Војводине где га и даље узгајају. Не као раније, али за сада у довољним количинама“, рекао је Гашпаровски. Како додаје, дневно произведу око 1.500 комада различитих метли.

„Ако радимо 25 дана у месецу, месечно произведемо око 37.500 комада, а годишња бројка износи невероватних 450.000 метли“, Највећа потражња је из иностранства, највише из Италије, они су углавном и њихови највећи дистрибутери по целом свету. Италијани су некада били највећи произвођачи метле. И даље је продају, али не производе, јер је производња скупа, баш као и радна снага и сировина. Велики део производње је временом пребачен у Мађарску, појашњава, али су и они оставили Италијане као дистрибутере.

„Цео свет је навикао да купује метле од Италијана, то је тако остало до дана данашњег. Сада у ствари ми производимо за Италијане и Мађаре који је дистрибуирају даље. Продајемо и Немцима који је даље продају Швајцарцима, по целом свету иде наша метла“, додаје. Сарадња са купцима из Марока била је

најзахтевнија до сада: „Тешка је била логистика око превоза, а то је и најдаље што смо је продавали“. А да би се дошло до готовог производа, потребно је много сати ручног рада.

„Сирак је захтеван за производњу, пре свега, мора ручно да се сече. Сада смо пронашли неке машине које могу и машински да га секу, али секу са листом, па тај лист опет морамо ручно да скидамо. Када се осуши, скине му се семе, класира се, а затим се навија на дршку и опет је то ручни процес“, објашњава Гашпаровски. Појашњава да имају машине на које их радници навијају, али свакако мора ручно да се ради.

„Тако исто и шивење. Ставља се у машину која прошива брже него ручно, али морају да раде мајстори који то знају. Тако да, сваки корак производње мора да обави мајстор, занатлија, човек који је стручан, да бисмо дошли до производа који је употребљив, леп за око и може да се прода“, додао је.

Метла преживљава све, уверен је овај произвођач.

„Не постоји ниједна друга алатка која би могла да је замени, на пример, да се почисте каменчићи напољу, нешто што је мало грубље. За унутрашњост имамо роботе, али за чишћење екстеријера не може, мора метла“, прича он и истиче да се користе чак и на нафтним бушотинама.

„Тамо су уље и нафта који не могу да се чисте пластичним метлама. Такве нису ни еколошки прихватљиве, ни толико оштре када се чисти, савијају се“, објаснио је предузетник чија се породица овим послом бави већ 50 година. „Моја бака је започела производњу, отац је наставио и уозбиљно читав процес, а ми идемо даље“, закључује Гашпаровски.

(ЕУправо зато/Агротруб)

-Кажем ја себи Дан победе у Москви величанствено прослављен

„Саг се види саг се зна,
ко се коме гоџада“

Чекало се 80 година, да прође од победе над фашизмом у Другом светском рату да се склопе све коцкице и стварно види ко је где и када био на којој страни историје. Величанственој паради, поред других државника света, присуствовали су са наших простора, председник Александар Вучић, Жељка Цвијановић и Милорад Додик. У име ЕУ нико, сем председника владе Словачке, који је дошао уз противљење Брисела. Они други, славили су дан сећања у, ваљда да се јасно не нагласи, дан коначног сламања фашизма и осовине Берлин-Рим-Токио. Они се „сећају“. Амери иако су знатно допринели победи, не обележавају тај дан, јер за њих је то био само бизнис из кога су изашли много богастији, као и у Првом светском рату. Наши „сусједи“ Хрвати, бацају на Вучића дрвље и камење због његовог одласка у Москву. Ишли би и они да им је тата из Брисела, дозволио. Овако, не знају где су. Изгледа, осуђени су да су увек на погрешној страни. Пре двадесет година, у име југословенских народа, у Москви, на свечаној трибини, седео је Стипе Месић, (већ сам писао о томе) јер „Хрватска, баштини тековине Народноослободилачке борбе“!? За то време ми смо „разбаштинили“ све оно што су наши дедови и оци крвљу стекли ослобађајући државу. Ваљда да отклонимо и прекинемо сваку везу са комунистичком идеологијом у пакету, одрекли смо се и антифашизма у Србији и отишли на погрешну страну историје. Вучић покушава да то некако поправи мада наилази на велики отпор и у својим редовима у којима седе потомци „Равногорских синова“ одани Недићу и Краљу. Руси нису направили ту грешку. Показало се и сада у говору Путина. Поштују све оно што је учинио Стаљин-комуниста предводећи одбрану СССР-а у којој је страдало 27 милиона житеља. Дакле, показало се у Москви, право стање ствари. Дошли су они који су стварно, срцем и душом за слободу и једнакост били онда и сада а имају храброст да то искажу својим присуством. Они други из Европе, пре свега, показали су своје право лице које су скривали пуних 80 година. Поново се створила осовина, која дрма Европом не пита-

јући друге за мишљење, а још мање за сагласност. Осуђују Фица што је „искочио“ из њихове матрице, ишао на параду без њихове сагласности, а притом за одлазак у Кијев, Макрон, Мерц, Стармер, и Туск не траже ничије мишљење, нити сагласност Фица. Довољни су сами себи као некада Хитлер и Мусолини у Европи. Данас, савезници у ослобађању Европе, из 1944/45 нису на истој страни. Нису били ни онда, мука их је натерала, да се тренутно удруже јер су им се циљеви, поклапали. Не заборавимо, Де Гол је са нешто војске сачуване у ондашњој колонији Алжиру, пришао Западном фронту, који су основали Американци и Енглези и словио је дуго као савезник и ослободилац Француске. Прећуткивало се да је више Француза ратовало са Хитлером на Источном фронту, него што је било у Де Головој војсци. Покорена Француска, коју је водио маршал Петен, постала је савезник Хитлера у походу на Исток. Окупирана Србија није послала ни једног војника на браћу Русе. Пре тридесет година, 1995. године, када се славило 50 година од победе над фашизмом, у Москви су на паради седели, Митеран и Клинтон, представници земаља које су словиле као савезници са СССР-а. Шта се променило од тога времена, што нисмо приметили? Једнооставно, показало се право лице. У Москву није дошао Макрон на параду. Заједно са Мерцом, Стармером и Туском, стигао је у Кијев, у друштву немачког председника владе, да јавно покаже, на којој је страни историје. Поставља се логичко питање: Коју Француску, данас, Макрон представља? Ону Де Голову или маршала Петена? Немци су предвидиви, очигледно је кога представљају. Слично је било и са нама 2005. Путин није хтео да позове, наше руководство, састављено „с коца и конопца“ које негира све што је било светиња нашег народа, зарад отклона од комунизма. Садашња власт, покушава да отклони штету која нам је нанета, после „Октобарске револуције“ 5. октобра 2000. године. У почетку су то чинили некако, траљаво и недефинисано све док им Путин, пре доласка на нашу параду није поручио: Ви можете ваше да заборавите, али сте дужни да поштујете наше жртве које смо дали за ослобођење „ После тога смо се „опасуљили“. Јесте да су партизани, прерасли у ЈНА били противници четника, али су ослободили земљу и стали на праву страну историје.

Драјослав Жика Обрадовић

Магнезијум и мелатонин пре спавања?

Магнезијум и мелатонин су суплементи који се све чешће узимају када људи имају проблем са несаницом или поремећај спавања који погађа велики проценат људи. Како би боље спавали прибегавамо мешању ова два суплемента, али, да ли је комбинација мелатонина и магнезијума тајна успеха спавања? Мелатонин је хормон који производи мозак као одговор на мрак и помаже у регулисању људског унутрашњег сата. Али, стручњаци наводе да узимање суплемента мелатонина није једини начин да се обезбеди квалитетан сан - довољно физичке активности, ограничавање конзумирања алкохола и ограничавање времена испред екрана су такође начини да се помогне телу како би се довољно одморило. Конзумација довољно магнезијума такође може да помогне, иако нема истраживања која би подржала идеју да магнезијум подстиче бољи сан. Међутим, нивои магнезијума могу да буду индиректно доведени у везу са способношћу тела да одреагује на овај суплемент и човек брже заспи. **Зашто је телу потребан магнезијум?** Магнезијум је потребан нашем телу јер игра важну улогу у одржавању здравља нашег тела и користи се за више од 300 биохемијских реакција у телу. Овај минерал помаже у регулисању функције нерва и мишића, крвног притиска и нивоа шећера у крви, а такође је укључен у производњу костију, протеина и ДНК. Магнезијум се може наћи у намирницама као што су махунарке, орашасте плодови, семенке, зелено листнато поврће (спанаћ), интегралне житарице, млеко, јогурт... Одрасле жене треба да уносе 310 до 320 милиграма магнезијума дневно (трудницама је потребно више), а одрасли мушкарци би требало да добију до 420 милиграма. Људи који не добијају довољно магнезијума из исхране могу да имају недостатак магнезијума те ће им суплементи бити од користи. Такође, суплементи могу да буду посебно корисне за старије људе јер њихова тела можда не апсорбују добро магнезијум. Суплементи могу изазвати благо смањење дијастолног крвног притиска и могу да буду од помоћи људима са ризиком од остеопорозе, јер додаци могу да повећају минералну густину костију. **Какву функцију има мелатонин?** Мелатонин је хормон који помаже телу да зна када треба да спава и када треба да се буди сваки дан. Задужен је за регулисање унутрашњег сата и важан је за регулисање циркадијалних ритмова. Тело производи мелатонин када је човек изложен мраку, али, излагање светлости увече може да блокира производњу мелатонина. Ово је један од разлога због којег треба пратити колико времена се проводи на телефону у сатима пре спавања. Мелатонин може да се нађе у намирницама као што су јаја, риба, орашасте плодови, у неким печуркама, семенкама...

Mr Ph Биљана Мушавић

Младеновачке сјорџске вестџ

Младеновачани „џросули наџочено“:

Умка - ОФК Младеновац 3:2 (0:1)

Стадион „Јуса Булић“ у Железнику. Гледалаца: 200. Судија: Лазар Лукић. Стрелци: Цакић у 71. и 78. и Васић у 86. минути за Умку, а Дамњановић у 11. минути за ОФК Младеновац. Жути картони: Весић, Радовановић, Бугариновић, Стојановић, Цакић (Умка).

УМКА: Лекић, Весић, Трнинић, Радовановић, Вујетић, Бугариновић, Суботић (од 62. Миловановић), Стојановић (од 62. Карић), Новитовић (од 46. Цакић), Крћа (од 88. Јакшић), Васић (од 90. Миловановић).

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: Марић, Аћимов, Булат, Радивојевић, Ђорђевић, М.Јанковић (од 90. Јовић), Јовановић, Дамњановић (од 90. С. Јанковић), Микић (од 68. Јовановић), Маринковић (од 84. Милетић), Мутавцић (од 84. Максимовски).

Стигли су Младеновачани са императивом победе на обод престонице не би ли се реванширали Умки за јесењи пораз на Селтерсу и наставили поход ка табеларном месту које води у бараж или директно у најelitнији ранга београдског фудбала. Нажалост још једном се показало као и у другим животним сегментима да жеље могу бити привидно у складу са могућностима, што након судара са стварношћу доводи до погледа истини у очи и болног приземљења.

Младеновачани су на највећем стадиону од првог звиждука савезног арбитра Лазара Лукића кренули офанзивно и већ у десетом минуту полетели једни другима у загрљај да би прославили вођство. Водећем поготку је претходио продор Јовановића по левој страни, улазак у шеснаестерац и старт Весића за који се судија Лукић није двоумио већ је одмах проценио као непрописан и показао на једанаест метара. Одговорност је преузео капитен Дамњановић, упутио снажан ударац под пречку и довео Младеновац у вођство. Рекло би се да је то био почетак утакмице из снова за младеновачког зонаша.

Имао је Младеновац потпуну контролу игре у првом полувремену, изгледну прилику кад је Дамњановић извео слободан ударац тако што је упутио центаршут у срце шеснаестерца где је играче оба тима надвисио штопер Маринковић који упутио ударац главом, али лопта је уместо у мрежи завршила поред стативе. Умка је покушавала да запрети из контранапада, али у првом полувремену били су то напади без осмишљености већ игра преко крилних позиција недовољно учинковита да би се озбиљније запретило голману Марићу испред којег је централни дефанзивни двојац Маринковић-Радивојевић затварао све прилазе гола. Рано вођство, сигурна игра Младеновца и безбасан Умка био би најкраћи резиме првог дела сусрета. Међутим друго полувреме као да се претворило у утакмицу у утакмици где су се низали догађаји као на филмској траци. Најпре су у 53. минути Младеновачани дуплирали вођство. Био је то гол из два потеза јер је Вељко Ђорђевић одлично извео корнер са десне стране, на првој стативи скочио је Радивојевић који је зналачким трзајем усмерио лопту у небрањени део мреже поред немоћног голмана Лекића. У том тренутку победа се осмехивала гостујућем тиму и мало ко је могао помислити у други развој догађаја на терену јер је Умка деловала безбасно. Пропустили су Младеновачани још две изгледне прилике у наставку, тачније Дамњановић и Јовановић, а онда је уследило помрачење на једној, односно блесак на другој страни. Младеновац је полако почињао игром да тоне, а Умка се издигла као феникс из пепела, пре свега захваљујући резервисти Цакићу, другом стрелцу првенства који је на изненађење многих утакмицу почео са клупе.

Умка је до изједначења дошла на сличан начин као и Младеновац до водећег поготка. Само после неколико тренутака проведених на терену, Далибор Јовановић нашао се у 71. минути контакту са Карићем који је такође ушао у игру почетком другог полувремена. Лукић је досудио једанаестерац који је Цакић успешно реализовао и смањио вођство Младеновачана. Имали су Младеновачани неколико минута касније „зицер“ након дуплог паса Младена Јанковића и Уроша Дамњановића, али је капитен тима са Селтерса упутио непрецизан ударац. А, онда у 87. минути фудбалска лепотица на „Малом Пољуду“ како је давно стадион у Железнику добио назив због подсећања трибине на сплитско здање изграђено осамдесетих година прошлог века за потребе Медитеранских игара. Неко би рекао

фудбалска акробатика, неко маказице, неко небески волеј... Био је то гол налик једном од најлепших свих времена постигнутих на вечитим дербијима, оном који је давне 1995. године постигао Небојша Крушниковић на стадиону ЈНА савладавши Горана Пандуровића. Сигурно је да ће се на нижелигашким теренима препричавати и Цакићев након центаршута са десне стране и „праћке“ крај немоћног голмана Марића.

Био је то тренутак увода у тотално помрачење Младеновачана или блицккриг Умке која је у 86. минути захваљујућ Николи Васићу дошла до вођства и испоставиће се коначног резултата. Хитроноги фудбалер домаћег тима продро је по левој страни, оставио иза себе одбрану Младеновца и упутио неодбрањив ударац у леви доњи угао Марићевог гола.

Младеновац је пао, Умка се подигла. Болно, али истинито за за оне који су сањали да ће се тим са Селтерса пласирати у Српску лигу јер нема дилеме да је по индивидуалном потенцијалу играча са суперлигашким искуством у својим редовима поседовао квалитет за виши ранг, али у савременим фудбалским токовима за успех је потребан још по који елемент неопходан за надограђивање тимске целине. До краја првенства остала су још три кола. Торлак је нови српсколигаш, непознаница је ко ће заузети друго место и обезбедити директан пласман, као и ко ће освојити треће место које гарантује бараж меч са дванаестопласираним српсколигашем. У 24. колу, у петак, 16. маја ОФК Младеновац дочекује Синђелић. Д. Николић

Одлуке Комесара за дисциплину

ОФК МЛАДЕНОВАЦ кажњен је новчаном казном у износу од 5.000 динара због неспортског понашања и искључења тренера Спасић Горана који је кажњен и забрањено вршења функције у фудбалском спорту у трајању од 1 (једне) утакмице.

Прва београдска лига, џруја Ц

Авала 1939 - Велика Крсна 3:0 (2:0)

Играно 10. маја у Белом Потоку од 16,30 сати. Гледалаца: - Судије: Јанчевски, Ивановић и Симић. Стрелци: Горановић у 32. и Филиповић у 34. и 89.м. Жути картони: Стошић и Перић (Авала 1939), Ђ. Ђорђевић (Велика Крсна).

АВАЛА 1939: Симеуновић, Лукић, Стошић, Трбовић, Филиповић, Курћубић (Милошевић), Перић, Мијаиловић, Горановић (Вулетић), Трајковић (Рончевић), Вуксић.

ВЕЛИКА КРСНА: Марковић (Влајић), Митровић, Л. Ивковић, Ристић, Ђ. Ђорђевић, Томовић, Милојевић, Пауновић, Хајдуквељковић, Д. Ивковић (Ћосић), Пантић (Арсић). Тренер: Новица Стојановић. Домаћин, који је трећепласирана екипа на табели, лако је укњижила три бода, а победу су обезбедили у првом полувремену постигавши голове у 32. и 34. минути. Велика Крсна је и даље у врло опасној зони за испадање из лиге.

Лисовић 1977 - Шумадија 1962 1:1 (1:1)

Играно у Лисовићу 11. маја од 16,30 сати. Гледалаца: 50. Судије: Л. Остојић, Д. Остојић и Срећковић. Стрелци: Мишић у 7. м. (Шумадија 1962), Кретић у 45.м. (Лисовић 1977). Жути картони: Костић и Јовић (Лисовић 1977), Секулић (Шумадија 1962). Црвени картон: Костић (Лисовић 1977).

ЛИСОВИЋ 1977: Обрадовић, Лукић (Китановић), Кретић (Јовић), Кијачић, Костић, Јеремић, Стајић, Грубишић, Релић, Војводић, Митрић.

ШУМАДИЈА 1962: Јанковић, Ђорђевић, Милишић, Секулић, Кузмић, Станојевић (Кузмановић), Јанићијевић, Буквић, Мишић (Жујевић), Мрдаковић (Јовановић), Лаловић. Тренер: Бојан Кузмановић.

Вредан бод доноси Јагњилци из Лисовића. Брзо су повели голом у 7. минути, домаћи су изједначили при крају полувремена. То је, на крају, био коначан резултат. Од 79. минута Јагњилци су играле са играчем више, али нису искористили бројчану предност.

У 24. колу, 18. маја од 17 сати Шумадија игра у Јагњилу против Авале 1939, а Велика Крсна дочекује Херој Полет.

Листа стрелаца: Филиповић (Авала 1939) 22, Бојић (Бељина) 21, Игић (Авала 1939) 20. Буквић (Шумадија 1962) и Хајдуквељковић (Велика Крсна) са по 12 голова су на деоби 6. и 7. места

Младеновачке спортистке вести

Ойштинска фудбалска лига

Слога - Рабровац 1946 2:4 (1:3)

Играно на терену код „Драпшина“ у недељу, 11. маја од 11 сати. Гледалаца: 10. Судије: Мишић, Живановић и Берисавац. Стрелци: Филиповић у 43. и Цимеша у 75.м (Слога), Д. Арсић у 32. и 45, С. Арсић у 45. и Павковић у 49.м. (СУФ Рабровац 1946). Без судијских опомена.

СЛОГА: Ј. Симић, П. Антић, Н. Антић, М. Симић, С. Стојановић, Н. Стојановић, Чворо, Филиповић, Павловић, Цимеша. Тренер: Јован Трифуновић.

СУФ РАБРОВАЦ 1946: М. Арсић, Пршић, Ранковић, Мијатовић, Јанковић (Далибор Арсић), Андрић, С. Арсић, Д. Арсић, Павковић, Петровић (Ракић), Ристић. Тренер: Марко Арсић.

Сусрет два тима, једног на последњем месту (Слога) и СУФ Рабровца 1946 који је трећи, очекивано је припао боље пласираном тиму. Раброчани су све четири гола постигли од 32. до 49. минута, а Граничани су само ублажили пораз голом у 75. минути.

Иванча - Марковац 3:1 (1:0)

Играно у Великој Иванчи 11. маја од 17 сати. Гледалаца: 30. Судије: Гајић, Филиповић и Милетић. Стрелци: Митровић у 9, Китановић у 46. и Николић у 73.м. (Иванча), Јовановић у 78.м. (Марковац). Без судијских опомена.

ИВАНЧА: Стевановић, Мијаиловић, Радовановић, Митровић (Матејић), Радивојевић, Милојевић, Терзић (Б. Богдановић), Марковић, Живковић, Китановић (Николић), Богдановић. Тренер: Дарко Радојичић.

МАРКОВАЦ: Берисавац, С. Срећковић, Стевановић (Маринковић), Бобић, В. Срећковић, Ратковић, Милићевић, Јовановић, Николић, Јаковљевић (Крсмановић), Владовић. Тренер: Стефан Срећковић.

У Великој Иванчи одиграна је утакмица без, посебног, такмичарског значаја. Иванча је победом учврстила место у средишњој табели, Марковчани остају претпоследњи. Значајно је да је било 30 гледалаца!

Село Младеновац - Борац 1943 0:1 (0:0)

Играно 11. маја од 17 сати на терену код „Драпшина“, без гледалаца. Судије: Станојевић, Пантелић и Борикић. Стрелац: Јовановић у 82. м. Жути картони: Шабановић и Бјрами (Село Младеновац), Милисављевић (СУФ Борац 1943).

СЕЛО МЛАДЕНОВАЦ: Милошевић, Шабановић, Дамњановић, Стрижак, Станојковић, Ђурђевић, Живановић, Илић, Сталовић, Томић, Бајрами. Тренер: Зоран Урошевић.

СУФ БОРАЦ 1943: Јанковић, Бањеглав, Пуповац, Н. Јовановић, Гајић, Д. Јовановић, Крстић, Глишић, Андрејевић, Милисављевић, Милошевић (Вујичић). Тренер: Небојша Вујичић.

Добар отпор пружили су играчи Село Младеноваца прошлогодишњем прваку ОФЛ. Издржали су до 82. минута када је једини гол постигао Д. Јовановић и СУФ Борцу обезбедио победу и три бода.

Омладинац - Космајац 3:1 (2:1)

Играно 11. маја од 17 сати у Рајковцу, без гледалаца (по извештају са званичног сајта ФСБ). Судије: Живановић, Хајдук-Велковић, Нововић. Стрелци: Урошевић (једанаестерац) у 8, Ристић (једанаестерац) у 17. и Јовић у 67.м. (Омладинац), Мијаиловић у 23. (Космајац). Жути картони: Матић и Арсић (Омладинац), М. Јовановић, А. Јовановић и Дабић (Космајац).

ОМЛАДИНАЦ: Анђелковић, Матић, Јокић, Ђуров (Њ. Милишић), Милошевић, Стојановић, Андрејевић, Жујовић, Јовић (Р. Арсић), Ристић, Урошевић (Б. Арсић). Тренер: Ненад Јанковић.

КОСМАЈАЦ: Ђеримовић, Д. Јанковић, Милић, М. Јовановић, Кузмић, Којић, А. Јовановић, Мијаиловић, Н. Јанковић (Н. Кузмић), Дабић, Миросавић (Милановић). Тренер: Владан Динић. Победом над Кораћичанима, екипа из Рајковца је, вероватно, три кола пре краја првенства обезбедила прво место у пласману у Прву београдску лигу, група Ц. Имају и утакмицу мање одиграну (12. коло) против Село Младеновца, и слободно се може рећи да већ имају и та 3 бода „у џепу“. Да ли ће играти у вишем рангу такмичења, остаје да сачекамо одлуку Рајковчана.

Студент - Ковачевац 1956 1:8 (1:3)

Играно на терену код „Драпшина“, 11. маја од 17 сати. Без гледалаца. Судије: Мишић, Милетић, Милојевић. Стрелци: Станковић у 43.м. (ОФК Студент), Копривица у 32, Јанићијевић у 28. и 71, Марић у 41, Кузмановић у 55, 68. и 78. и Крстић у 63.м. (Ковачевац 1956). Жути картон: Чокић (ОФК Студент).

ОФК СТУДЕНТ: Терзић, Чокић, Радојевић, Ђирић, Станковић, Илић, Чавић, Бељушић, Николић (Баљак), Јованкић, Безмаревић. Тренер: Милорад Павловић.

СУФ КОВАЧЕВАЦ 1956: Соскић, М. Марић, Папић, Чокић, Л. Александрић, Копривица, Јанићијевић, Кузмановић, Крстић, Ђукић (Н. Александрић), Дамњановић. Тренер: Предраг Крстић. Нејаки младеновачки „академичари“ претрпели су још један висок пораз, али су задржали добар такмичарски дух. У тиму Ковачевчана посебно је био расположен троструки стрелац Страхина Кузмановић, а гол мањ постигао је Јанићијевић.

Напредак - Влашка 7:0 (4:0)

Играно 11. маја од 17 сати у Међулужју. Гледалаца: 80. Судије: Јанковић, Нововић и Берисавац. Стрелци: Мирић у 11, Обрадовић у 14, 68. и 74, Добросављевић у 15, Јанић у 18. и Милић у 66. м. Без судијских опомена.

НАПРЕДАК: Михаиловић, У. Обрадовић, Лекић (Тривановић), Крстић, Арсенијевић, Јанић (Миросавић), Петровић, Добросављевић, М. Обрадовић, Мирић, Милић (Нешић). Тренер: Никола Тодоровић.

ВЛАШКА: Николић, Милићевић, Милисављевић (Буквић), Н. Јанковић, Вујић, А. Јанковић, Варагић, Радишић, Николић, Недељковић, Ракић. Тренер: Жељко Јованчевић.

Касно су Међулужани почели да играју добро и побеђују! Овог пута „жртва“ су били играчи Влашке, а праву „рафалну паљбу“ голова извели су играчи Напредка постигавши голове у 11, 14, 15. и 18. минути! Остала три гола постигли су у другом полувремену. Међулужани су већ доспели до другог места на табели и имају 6 бодова мање од водећег Омладинца.

Poz.	Klub	Odig.	Pob.	Ner.	Por.	Post.	Prim.	GR	Bod.
1	OMLADINAC	18	15	1	2	66	22	44	46
2	NAPREDAK	19	13	1	5	75	35	40	40
3	SUF RABROVAC 1946	19	12	1	5	66	33	33	40
4	KOSMAJAC	18	12	2	4	50	15	35	38
5	KOVAČEVAC 1956 (-1)	19	12	0	7	60	35	25	35
6	VLAŠKA	18	10	1	7	44	36	8	31
7	IVANČA	18	9	2	7	37	22	15	29
8	SUF BORAC 1943	17	9	2	6	44	45	-1	29
9	STUDENT	18	3	1	14	28	75	-47	10
10	SELO MLADENOVAC	17	3	0	14	19	73	-54	9
11	MARKOVAC	19	2	2	14	22	75	-53	8
12	SLOGA (-1)	18	1	1	16	18	63	-45	3

***

У 20. колу састају се: Ковачевац 1956 - Слога, СУФ Рабровац 1946 - Омладинац, Космајац - Село Младеновац, СУФ Борац 1943 - Иванча, Марковац - Напредак, Влашка - Студент.

***

Листа стрелаца: **М. Обрадовић** (Напредак) 20, Милошевић (СУФ Борац 1943) 19, Мијатовић (Напредак) 17, Варагић (Влашка) 16, Ф. Марић (Ковачевац 1956) и Њ. Милишић (Омладинац) по 15...

М. Г.

Важно је сејити се

Моба у дигиталном добу - апликација за оживљавање заједништва

Поглађујући свешћу о шуме, али и искреном жељом да се древни српски обичај мобе прилагоди данашњем начину живота, родила се идеја и из ње шта апликација. Осмислила ју је група од осморо младих, од којих петоро води порекло из Шапца

Све је почело на Церу, током реновирања једне викендице. Првог дана- десетак другара, носе цреп узбрдо, подижу кров, шале се, смеју. Другог дана- нешто мање. Трећег- тројица. Четвртог- само Михаило, његов брат и један пријатељ. Тако је изгледала савремена „моба“ - лепа у идеји, али неостварива у пракси. Сви негде журе, свако има своје обавезе. Иако постоји друштво спремно да помогне, у стварности, због обавеза и брзог начина живота- нико није доступан када затреба. Та ситуација, иако обична, запалила је искру.

- Људи би помогли, али не знају кад, ни где. Немамо више механизам да се повежемо као некад, а потреба постоји- каже Михаило Окиљевић, директор и један од оснивача фирме ГФТ Бротхерс која стоји иза пројекта и апликације „Моба“.

Моба те зове- дигитално, али са душом

„Моба“ није само апликација- она је оживљена идеја заједништва, у новом формату. Назив носи по традиционалном обичају- окупљању људи ради обављања већих физичких послова. „Сви у Мобу, Моба за све“ и „Моба се враћа у моду- снага заједнице“ - слогани су пројекта, али и порука да дигитална технологија може да врати поверење међу људе. Подстакнута свешћу о томе, али и искреном жељом да се древни српски обичај мобе прилагоди данашњем начину живота, родила се идеја потекла од осморо младих, од којих петоро води порекло из Шапца. Њихов циљ је једноставан: повезати људе којима је потребна помоћ са онима који имају времена и воље да помогну- било волонтерски или уз новчану надокнаду

- Наш фокус је сезонски рад у пољопривреди, јер је ту највећи проблем недостатка радне снаге. Истраживања показују да је потребно и до 600.000 људи да се обере сва малина у западној Србији. С друге стране, постоје читави „резервоари“ радно способног становништва који не знају где и када се траже радници- наводи Окиљевић.

Апликација „Моба“ функционише као дигитална верзија традиционалног позива у помоћ.

- Домаћини који траже радну снагу- било за пољопривреду, реновирање куће, копање бунара или селидбу- постављају оглас. Они који желе да раде пријављују се на огласе у складу са својим могућностима, искуством и локацијом. Између њих нема посредника- све је ствар договора. Ми не филтрирамо, нити распоређујемо људе. Омогућавамо сусрет- платформа је алат. Послодавац и радник сами одлучују да ли ће сарађивати, под којим условима и на који начин. Имплементирали смо механизме за заштиту од злоупотреба- профили корисника, оцена након обављеног посла, систем повратне информације- објашњава Окиљевић.

Јединствени модел - за помоћ, рад, или добру намеру

Идеја је настала из личног искуства, не из пословног плана. Њени творци живе у Београду и Новом Саду, али су дух солидарности понели из родног краја.

- Сетили смо се прича наших родитеља и бака- како се некад косило, брало грожђе, дизао кров... Помагало се. Сви су знали кад се шта ради. Ми смо данас изгубили ту нит, али је жеља остала. Само треба нов начин повезивања. Са једне стране су људи који имају потребу за радницима- било да је реч о радовима у пољу, берби воћа, кречењу, чишћењу тавана, или пак селидби. Са друге стране су они који желе да раде- млади, студенти, људи из руралних средина, па и пензионери. Послодавац поставља оглас- шта треба урадити, кад, где, под којим условима. Радник се пријављује, без посредника, провизије и додатних трошкова- додаје он. До сада се пријавило 350

Овако је, некада, излегала моба у Србији

регистрованих газдинстава и више од 1.000 регистрованих сезонских радника. Фокус је тренутно на сезонским пољопривредним пословима. Подаци показују да Србији само за бербу малине годишње треба више од пола милиона људи. С друге стране, многи би радили, али не знају где.

- У неким местима људи се сналазе преко кафана, пијаца, порука на огласним таблама. Замислимо само колико је ефикасније кад то може да се уради преко телефона. Основне предности за послодавца су јефтине и једноставни начин проналажења радне снаге, јефтине ангажовање радне снаге, могућност за планирање и проширење ресурса, структурирање тржишта сезонског рада. За оне који траже посао ово је јединствено место понуде- гарантује једноставност, поузданост, транспарентност, сигурност- напомиње.

Један клик за солидарност

„Моба“ је више од платформе- то је дигитално позивно писмо за заједништво. Свако може да се укључи- и као неко ко нуди помоћ, и као неко коме је потребна, па и без надокнаде.

- Први оглас је за послодавце бесплатан и трудимо се да тај тренд одржимо што дуже у будућности. Кумулативно, то ће свакако бити вишеструко пута јефтине него тренутни посредници у пољопривреди, као што су генерализовани сајтови за оглашавање који неправилно адресирају циљну групу, или оглашавање на радију и телевизијама. Наш циљ није зарада, него ефекат. Хоћемо да вратимо осећај заједништва- истиче Михаило. Иновација овакве врсте није остала непримећена. Апликација „Моба“ је добила подршку Министарства науке, технолошког развоја и иновација за јединствен концепт у Европи и на Балкану.

-Имамо техничку подршку, али желимо да изградимо и мрежу људи који верују у ову идеју. Отворена је и могућност донација за оне који желе да нас подрже, али можда немају времена да лично учествују. Они ће бити означени на зиду захвалности као оснивачи заједнице. Свака донација биће усмерена на одржавање и унапређење платформе- појашњава.

Апликација од 1. до 31. априла била у фази активације, а од 2. маја „Моба“ ради пуним капацитетом. Циљ је да се што више људи упозна са системом и да идеја заживи међу људима, а до сада су имали само позитивне реакције.

- Идеја има и дубљи друштвени потенцијал- охрабрити младе да се укључе у сезонске послове, да стекну искуство, можда заволе рад на селу, па чак и одлуче да се врате на имање или купе своје. Циљ апликације није само у томе да се повежу они који траже и они који нуде помоћ. Њен највећи потенцијал лежи у враћању поверења у људе, заједницу, могућност да се заједнички нешто направи, изгради, уради- наглашава Окиљевић.

У времену кад је све ужурбано, кад је солидарност постала луксуз, ова апликација нуди једноставну ствар- прилику да се људи врате једни другима. Једним кликом.

Д.Д.

Прилог је пренет са сајта редакције glaspodrinja.rs, чланице ПУ „Локал прес“.

Прегузејништво: ЕУ даје до 50.000 евра за ИТ пројекат

Не треба вам фирма, само добра идеја

Замислите да имате сјајну идеју за мобилну апликацију или неко корисно решење које би помогло људима да безбедније користе интернет. Сада можете да добијете и до 50.000 евра да ту идеју остварите!

Европска унија је отворила нови конкурс под називом NGI Mobifree, а намењен је свима који желе да развијају отворен и поштен интернет, који поштује кориснике и њихову приватност. Дакле – не треба вам фирма, не морате бити програмер – довољно је да имате добру идеју и план како да је спроведете. Чак и малолетници могу да пријаве своје пројекте, уз сагласност родитеља у каснијим фазама.

Циљ овог програма је подршка развоју отвореног софтвера и хардвера, који поштују приватност корисника и омогућавају им већу контролу над њиховим подацима. Програм се темељи на иницијативи Next Generation Internet (NGI), која има амбицију да створи сигурнији, етички и слободан интернет. Европска комисија пружа финансијску помоћ кроз отворене позиве, чиме подржава независне истраживаче и програмере да развијају нове технологије које ће бити доступне свим корисницима.

У овом позиву могу да учествују сви – појединци, стартапи, невладине организације, истраживачке институције, али и компаније свих величина. Пријаве су отворене до 1. јуна 2025. године, а пројекти треба да буду у складу са визијом NGI и усмерени ка истраживању и развоју. Заинтересовани треба да попуне пријаву која не сме бити дужа од две странице, а пријава мора бити потпуна и концизна. Финансијска средства за пројекте крећу се од 5.000 до 50.000 евра, а пројекти ће бити оцењивани на основу техничке вредности, стратешке важности за циљеве NGI Mobifree програма и оправданости улагања. Да би били изабрани, пројекти морају да постигну укупну оцену већу од 5,0 на скали од 7. Овај позив је отворен за све који желе да допринесу развоју бољег интернета, у којем ће корисници имати већу контролу, а технологије ће бити

развијене на темељу етичких и транспарентних принципа. За све додатне информације о пријави на NGI Mobifree отворени позив, заинтересовани могу да се обрате тиму фондације NLnet на мејл mobifree@nlnet.nl, а још отворених конкурса може да се потражи на сајту ЕУ могућности. Овај конкурс је јединствена прилика за све који желе да развијају иновативне пројекте, који ће имати дугорочан утицај на технологије које свакодневно користимо.

(ЕУправо зато/ЕУмогућности.рс)

Дијатомејска земља је заиста невероватан природни производ који може да вам помогне да имате здраву и лепу башту.

Дијатомејска земља састоји се од фосилизованих водених биљака и природно је природно сликатно седиментно минерално једињење из остатака биљака сличних алгама, а које се зову дијатомеји. Овај биолошки материјал представља геолошки депозит који чине наслаге креде, а које су оставиле дијатомеји. Они се ваде и мељу како би се створио пудер који изгледом подсећа на разговор. Дијатомејска земља је природни инсектицид на бази минерала и њен састав износи око 3 посто магнезијума, 5 посто натријума, 2 посто гвожђа, 19 посто калцијума и 33 посто силицијума, заједно са још неколико минерала у траговима. Када користите дијатомејску земљу за врт, водите рачуна да не купите ону која се користи за филтер базена већ годинама. Дијатомејска земља која се користи у филтерима за базене пролази кроз другачији поступак и има већи садржај слободног силицијума.

Зашто се дијатомејска земља користи у башти?

Најчешће се користи као инсектицид. Дијатомејска земља делује на уклањање више врста инсеката као што су: Биљне ваши, трипси, мрави, мољци, ухоложе или ушаре, стенице, одрасле јединице бубаче, бубашвабе, пужеви и пужеви голаћи

За ове инсекте дијатомејска земља је смртоносна прашина са микроскопским оштрим ивицама које пробијају њихов заштитни омотач и исушују их. Једна од предности дијатомејске земље за контролу инсеката је та што инсекти немају начин да изграде отпорност на њу, што се не може рећи за многе хемијске инсектициде. Дијатоматска земља неће наштетити глистама или било којем корисном микроорганизму у земљи. Дијатомејском земљом треба да се прекрију и горњи и доњи део лисне масе. Ако киша падне одмах након апликације, мора да се понови. Зато је право време за апликацију након кише или врло рано ујутро када је роса још увек на лишћу, јер она помаже да се прах добро залепи за лишће. Приликом примене дијатомејске земље важно је користити маску за праšину како не бисте превисе удисали, јер хоће да надражи слузницу носа и уста. Након што сте прашина слегне неће правити проблем. Можете и да направите раствор. За наношење распршивањем размера смеше би била 1 шољица дијатомејске земље на 2 литара воде. Добро промешати више пута и пред свако прскање. Ова мешавина може да се нанесе и на дрвеће и на жбуње.

Извор: Баштованство знања

За љубитеље паса Понашање пса (7)

Како се понаша доминантан пас? Када доминантном псу прилази непознати појединац, односно човек чији статус псу није познат, он ће се кретати укоченим покретима, а глава и реп ће му бити подигнути. Поглед пса биће тада директан и може (али и не мора) да увијено режи на придошлицу. Уколико је друга индивидуа пас, они ће се тренутно зауставити и поставити своја тела под правим углом сходно својој величини. У том тренутку, после успостављеног „гарда“, један од паса мораће одмах да се повуче чиме ће показати да прихвата доминацију другог.

Али, уколико се то не догоди долази до борбе паса за успостављање доминације. Шта се може догодити ако погрешно будемо разумели говор тела пса? Уколико неправилно протумачите или не будете поштовали говор тела свог пса, он се може збунити и постати нервозан (треба нагласити да се овај проблем ретко јавља у самој интеракцији паса јер се они, очигледно, међусобно боље разумеју). И мада ће бити нервозан због вашег неразумевања, пас тада може манифестовати и покорност и агресивност, зависно од ситуације. Ипак, у већини случајева, он ће показивати покорност.

Али, ако и даље не будете поштовали његове сигнале потчињености које вам упу-

ћује, пас ће, у почетку, покушати да вам побегне. Уколико не буде могао да побегне покушаће да се одбрани грицкањем или уједом. Чак и када се тако агресивно понаша, нервозан пас обично не показује, говором свога тела, типично доминантно понашање. Треба запамтити да су нервозни пси често непредвидиви па и опасни! Баш као и они уједљиви који то раде из сопственог страха. Уосталом, као и у људској психи, велика агресивност се јавља, у највећем броју случајева, због немоћи или великог страха. Наравоученије: чувајте се нервозних, непредвидивих и уплашених људи и паса! Нема разлике!

(наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ спрат куће за становање. Цена: Само плаћање струје, воде, гаса и пореза. Постоји могућност да кућу оставим за купцу. Кућа се налази у Хајдуквельској улици 79. **061/11-53-254**

ИЗДАЈЕМ кућу 67м² са гаражом и дво-риштем од 3 ара у „Тозином воћу”. 500 евра. **063/310-205**

КУЋЕ, преноћишта, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору. **063/310-205**

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ стан у Младеновцу, највише до 35м². **060/69-00-207**

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције. **064/588-86-69**

ПРОДАЈЕМ двособан стан, од 54м², други спрат, празан, одмах усељив, ЦГ, тераса и ложа, укњижен. Цена 1230€ по квадрату. **064/113-11-95**

ПРОДАЈЕМ стан 44м², са великом терасом, први спрат, грејање на гас, подрум, паркинг место. Ул. Николе Пашића 19. **064/258-40-47**

ПРОДАЈЕМ двособан стан 54м², други спрат, ЦГ, власник 1/1, празан, одмах усељив. Ул. Вука Караџића. Цена: 65.000€. **064/480-95-17**

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м, трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај”. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.* **062/885-44-91**

ПРОДАЈЕМ стан 59м²м приземље, центар Младеновца. Укњижен. Одлична локација. Погодан за пословни простор. **063/399-163**

ПРОДАЈЕМ стан 51м² улица Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1. **064/208-10-94**

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУПУЈЕМ кућу у Младеновцу или околини са бар 10 ари равног плаца. Величина куће није битна. Хитно. Потребна за породицу са децом. Цена до 35.000 евра. **060/143-43-43, 064/894-50-84**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору. **064/484-52-04**

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит. **064/911-52-35, 065/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћам 1 ха обрадиве земље. Цена: 35.000€. **011/8321-537, 062/299-703**

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовцац... **064/326-1940**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ плац од 5 ари и 7м² у улици Николе Тесле. **065/66-83-808**

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 58 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони, поред пута са тврдом подлогом. Вода градска и струја у близини. Осунчан током целог дана. Погодно за градњу. Цена погодна. Власник 1/1. **066/930-25-74**

ПРОДАЈЕМ плац од 83 ара у Кораћици. Кућа на плацу, асфалтни пут поред куће, улично светло, гасовод, аутобуска станица, бунар на плацу. **061/188-69-99**

ПРОДАЈЕМ грађевински плац, 13 ари, на 1.5 км од центра града. **063/253-744**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ плацево од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. **063/256-169, 064/142-94-98**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

РАЗНО

ИЗДАЈЕМ локал са рафовима у тржном центру у Сопоту. **065/3000-973**

ПРОДАЈЕМ две фотеље; Норвешки радијатори од 2 и 0,8кW; Чекићар са трофазним мотором: Кућиште компјутера и Цреп са два кљуна. Повољно. **060/411-65-22**

ПРОДАЈЕМ ТА пећ 3.5кW; Мини линију са звучницима; Компјутерски сто и канцеларијску столицу. Два штампача. **064/2650-249**

ПРОДАЈЕМ пресу за балирање сена New Holand 376 за коцкасте бале. **063/782-84-82**

ПРОДАЈЕМ зидану гаражу у центру града. Не подлеже легализацији. **061/651-63-24, 064/326-68-83**

ПРОДАЈЕМ стилски сто и 6 столица; Стилски намештај: тросед и 2 фотеље, енглеска производња. Цена по договору. **060/181-57-22**

КУПОН бр. 567

важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 100 дин.

Dušan Marinović

eKnjiga

ISHRANA

Mali priručnik za vlasnike pasa

www.natura.rs